

„Slov. Gospodar“ v svoji 18. številki. Mi smo tega mnenja, da je pač najbrže pri vajah najprej izgubila pamet, na poti domov potem pa še samo sebe.

Toča je napravila letos na Spodnjem Štajerskem že mnogo škode. Najbolj je klestila po mariborskem, ptujškem, celjskem, šmarijskem okraju, pa tudi po drugih se je oglasila. Sadja se obeta letos prav obilo in po vinogradih je izvrstno zastavljeno, Bog nas varaj le toče, da ne bodo naše nade uničene.

Dopisi.

Velecenjeni gospod vrednik!

Sklicujoč se na paragraf 19. tiskov. zakona zahtevam z ozirom na dopis objavljen pod zaglavjem:

Iz Lembaha v številki 7. z dne 3. aprila 1904
Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami stvarni popravek:

1. Ni res, da sem ženskam, katere so prinesle nezakonskega otroka k cerkvi rekel: „Naj nesejo otroka takoj domu in ga tamkaj naj same krstijo, ker ga jaz nočem krstiti; res pa je, da nisem z ženskami govoril, ker nisem bil doma in krst ni bil napovedan.“

2. Ni res, da je oče matere dotičnega otroka na dan poroda sam k meni prišel prosit, da bi otroka krstil; ni res, da je on drugega dne spet prišel; ni res, da bi očetu, ko tretjega dne zopet pride v farovž rekel: „Ni treba nosit, jaz ne krstim“; res je pa, da oče niti enkrat ni prišel k meni.

3. Ni res, da je otrokova botra čez nekaj dni šla k mil. g. škofu ter se mu pritožila o župnikovem postopanju. res je pa, da je babica sama pollevno prinesla otroka h krstu.

4. Ni res, da se je lani v jeseni blizu do polnoči v farovžu plesalo, da se je kar farovž tresel; res je pa, da je bila gostija in da so se dotični gostje na edenajst z vlakom odpeljali.

5. Ni res, da bi streljanje, ker je bil drugega dne god neke znane gospodičine tako razburilo mene, da sem se začel na neprimerni način hudovati; res je pa, da se še nikdar ni streljalo za god služabnici, ker je postni čas na kar sem oskrbnika pismeno opozoril.

L e m b a h 6. aprila 1904.

Anton Kocuvan, župnik.

Iz Skomra na Pohorju se nam piše: „Slavno uredništvo „Štajerca“! V številki 9 Vašega cenjenega lista čitam „popravek“ našega g. župnika M. Vaupotiča na Vaš v številki 6. objavljeni dopis. K temu moram v imenu mnogih faranov sledeče pripomniti: Neveda se g. župnik v tem „popravku“ dobro umiva, da pred nami, svojimi farani se ne bode do čistega upra! Pri nas na Skomru se godi čudne reči. Župnik od tistega časa, ko je dobil od Kotnikovega hlapca mo po čeljustih, ne pridiguje več in tudi krščanskega banka od tistihmal nismo več slišali. Zakaj pa je pridigoval v nedeljo popred, ko se mu je dogodil ta

neprijetni slučaj, da hlapci in deklet gospodarjem krajejo denar, katerega potem v krčmah zapijejo. Vernike po nepotrebnem s prižnice zmerjati ter jih po krivem nepoštenih dejanj dolžiti, to menda ni v duhu cerkvenih predpisov in tega Zveličar ni učil svojih učencev! — Pri nas je bila dosedaj navada, da so šli verniki z blagoslovljenim lesom, spremljani od domačega duhovnika na cvetno nedeljo v procesiji okoli cerkve, ali naš gospod župnik letos tega ni hotel storiti. — Na pepelnico razven ministranta, mežnarja in svoje matere nikogar ni hotel s pepelom potrositi, pri prešnjih župnikih pa je smel k temu obredu vsakdo pristopiti in deležen biti. Gospod Vaupotič, ali hočete nam kljubovati? Če je to Vaša volja, tedaj je bolje, da prej ko slej svoja kopita poberete in kar imate še družega v hiši in v hlevu! G. župnik, zakaj pa na Velikonoč zjutraj po vstajenju zopet niste hoteli iti v procesiji okoli cerkve? Ali Vas morebiti tako močno noge bolijo? Zakaj ste imeli na ta veliki praznik samo tiho mašo in litanije? Mi gorjanci se veselimo že dolgo časa naprej vesele aleluje in veličastnih cerkvenih slovesnosti — letos pa nam je župnikova trmoglavost napravila tako žalostno Velikonoč, kakoršne menda glede cerkvenih slovesnosti nikjer drugod niso imeli v naši škofiji. To si bomo dobro zapomnili. — Tudi na sv. Marka dan (25. aprila) ste nam kljubovali, ker niste hoteli iti s procesijo z nami, da bi med njo prosili ljubega Boga za dobro letino, vsakdanji kruh. No, prosili bomo za božji blagoslov sami. Mežnar je vedel povedati, da tudi Križev teden mislite štrajkati in da ne mislite takrat prirediti nobene procesije in da zanaprej ob petkih ne bode več brali takozvanih „vremenskih maš“ in še mnogo kaj družega nameravate nam odreči, o čemur pa zdaj še molčim, ker hočem še počakati, da se sam prepričam o Vaši hudomušnosti. Da morajo neveste iz naše fare iti v drugo faro k poroki, tega dosedaj pri nas še tudi ni bilo. Le tako naprej, g. župnik! Imamo tukaj 80 do 90 let stare može, ki pravijo, da takega ne pomnijo. Spodobno in s pravo vnemo opravljanje cerkvenih obredov vernike k pobožnosti napeljuje ter njih srca približuje k Bogu, ki v hiši božji med nami biva. Tjekaj radi hodimo najsi bo v veselih časih, da se Bogu za njegove dobrote zahvalimo, naj si bo v urah žalosti, da Ga prosimo tolažbe in pomoči, toda če nam bode božji služabnik in posredovalec zanaprej kazal tako trmoglavost, tedaj bomo Boga molili raje doma ali pa v gošči, kjer nas pri naši pobožnosti nikdo ne bode motil — ali pa bomo postali — Turki. Več prihodnjič. — Skomerčan v imenu več faranov“.

Iz Doberlevasi na Koroškem se nam piše: „Ljubi mi „Štajerc“, ne bi ti poročal o občinskih volitvah, ki so se dne 22. marca tukaj vršile, pa ker sta znani „fihpos“ in „Mir“ že davno poprej zmago klerikalcev prerokovala in sicer da se mora tista z božjo pomočjo doseči, zatoraj ti moram naznaniti, da so črnci in njih privrženci pri volitvah popolnoma pogoreli. Čudno se jim sicer zdi, kako da so vendar zamogli pri tolikoj agitaciji takšen poraz doživeti. Naš kaplan

(pa tudi njegovi podrepaniki) si je dobro podplate brusil in celo prižnico je zlorabil za politično agitacijo, ker je ž nje dajal nasvete, kakšni možje da se imajo voliti. Pa vse to ničesar ni pomagalo. Gotovo ste imeli premalo zaupanja na božjo pomoč ali pa je niste bili vredni, ker božje pomoči smo bili tokrat mi deležni.

Sedaj se fihposov in mirov dopisun neznansko togoti ter izliva svoj žolč na vse strani, posebno na naše poštene naprednjaške može, toda to dela tako butasto in neumno, da mi nehoté v misel pride ljudski pregovor: študije se že še prefretajo, ali pamet se tudi v Parizu ne more kupiti. — Revček, potolaži se malo, in zdaj, ko imaš po dokončanih volitvah zopet v izobilju prostega časa, hodi sedet na mrzel kamen, ki ti bode morebiti jezo ven potegnil. „O du mein lieber Augustin, Alles ist hin!“

Miru pa naj služi v odgovor sledeče:

I. Ni res, da imamo naprednjaki tako malo zaupanja pri volitvah; ako bi ne imeli zaupanja, bi ne zmagali tako lahko.

II. Ni res, da so Vaši možje stali pri volitvi kot skala, temuč res je, da so stali kod repični žakli.

III. Ni res, da je lovanški šoštar milijonar, res pa je, da je imel ta črevljar dober „gšeft“, ker so si klerikalci pri agitiranju mnogo podplatov raztrgali. Resnicoljub“.

Iz Loč. „Sredi Dravinjske doline, kakor cvet sredi trate, kakor oko v glavi, ležijo Loče, velika lepa vas. Bele hiše povedo potniku, da tu ni mnogo revščine“, tako piše „celjska žaba“ v svoji 29. številki z dne 15. maja. Dragi „Štajerc“, dobro si ji zadnjič odgovoril, v dostavek pa blagovoli sprejeti še nekaj vrstic, v katerih bomo tukajšne razmere nekoliko pojasnili ter dopisunu omenjenega članka v „Domovini“ njegove nesramne laži dokazali. Da tukaj ni mnogo revščine, zahvaliti se imamo pač okolščini, ker so živeli dosedaj tukajšni prebivalci v miru in v medsebojnem sporazumljenju, delili žalost kakor tudi veselje ter se medsebojno podpirali in si pomagali, ako so jih zadele nadloge, katere pač nobenemu in bodisi še tako srečnemu kraju ne prizanašajo. To pa bi se naj sedaj predručilo! Kakor se bere v sv. pismu, je hudoben človek zasjal v skrbno obdelano njivo svojega miroljubnega soseda ljuliko, da bi mu pokvaril njegov čisti sadež, tako skuša tudi nek „mladič“ iz Žiž s pomočjo časnikarskih člankov (ker drugače nihče ne posluša njegovega žlobudranja) zdravo pamet naših kmetov „zmešati“. Ali mi dobro poznamo te sneti ter jih bomo pravočasno odstranili. Občinske volitve bodo pokazale, da ima loški kmet še zdravo pamet, da zna sovražnika od prijatelja razločiti, in da se ne pusti podučevati ali celo zapovedovati od katerega bodi „mladiča“, ki ima se sam še nekaj let učiti v šoli potem pa še v življenju, predno bode sposoben in zmožen (kar sam Bog ve!), drugim ljudem nauke ali nasvete dajati in si svoj kruh s a m služiti. Ako pa ta mladič v drugih šolskih predmetih tako napreduje, kakor z zgodovini, tedaj je zares škoda za lep denar, katerega je njegov

obžalovanja vredni oče že za njegovo dolgoletno študiranje izdal; in prav ima, ako pravi: „Sramujem se, da imam takega sina.“ Pa ta gospode si je najbrž mislil, naši kmetje itak ne vejo kaj zgodovine „Domovina“ pa tudi rada sprejme vsako neumnost in oslarijo, hajdi, pa bodem nekaj napisal nad čemur bodo ljudje strmeli. On trdi, da živi mnogo kmetov ki pomnijo, kako so leta 1848 nemški grajščaki mnogo ljudij odgnali, v tujino zamenili, prodali da so 136 kmetov in 15 njihovih voditeljev v Gracu obesili, da so mnogo ljudij na kole natakili in na čvetero raztrgali itd.! Skoro ni najti besed, ki to „mrcvarjenje“ zgodovine povoljno označile. Vsak stavek je laž in nima družega namena, kakor slovensko prebivalstvo proti Nemcem ščuvati. Pokaži mi „modri“ dopisunček grobove teh nesrečnežev! Pomi, kje se je vse to zgodilo, kar ti pišeš v letu 1848, da so jih nemški grajščaki „na tisoče tisoče“ pobili? Resnica je, da so grajščaki svoje podložnike prodajali, pa to se je godilo na Nemški okoli leta 1775, ko so imeli Angleži vojsko s svojimi kolonijami (naselbinami). Kmečka ustaja se začela v naših krajih leta 1502. Becker piše v svoji svetovni zgodovini na strani 232, zvezek II „... Knezi, plemstvo in duhovščina kmetov niso smatrali kot svoje podložnike, katere bi imeli skrbeti, temuč kot podedovano lastnino, s katero smejo po svoji volji in po svojem padenju ravnati. Najbolj pa so bili kmetje razkačeni proti duhovnim gospodom, kojih razkošnost jim bila najbolj zoperna, ker so jo vsak dan pred očmi imeli!...“ Kar se je dogodilo pred 400 leti, prestavlja znani dopisunček v leto 1848 ter dogajalje zavija tako, kakor da bi samo nemški grajščaki slovenske podložnike krotili. Da pa Hans Kudlich, ki je prvi predlagal v avstrijskem državnem zboru (dne 29. julija 1848), naj kmetje postanejo samolastni gospodarji in od grajščakov neodvisni, bil Nemeč, to je temu gospodeku najznanostno. Kar se tiče napadov na našega občnega štovanega gospoda župana, le rečemo, da so tisti podedovane nesramnosti, katere vsak pošten Ločan z ogorčenjem obsoja. Poštenjak je kakor je bil njegov ranjki oče, ki je edini s svojim energičnem nastopom dosegel (kot ud tozadevne komisije), da so kmečka posestva pri svoječasnem odkupu (od grajščakov) v celjskem okraju mnogo nižje cenjena kakor v drugih okrajih n. pr. v mariborškem. Tudi v nekem drugem članku „Domovine“ kopiči „leučni“ dopisunček laži na laži, katerih pa ne bode vseh v ozir jemali, temuč samo na nekatere odgovorili, akoravno ta „mladenič“ ne zasluži te časti. Posojilnica (Vorschusskasse) v Ločah je majhen zavod ki daje na menjice posojila samo svojim udom približni visočini vlog 230.000 kron ima 50.000 pri konjiški posojilnici naloženih in je toraj trdno o mnogokratni praznoti debela laž. Ravno tako njivo je žlobudranje, da je kedaj kdo „izkazoval kemu grajščaku in njegovim somišljenikom suženjstvanosti, pred njimi kleče plazil itd.“ Vsakemu

je kredit določen in ga sme vsak čas porabiti, kar zamore vsak ud dopričati. Da pa mora vsakdo, ki želi posojila, to poslovodji naznaniti, je pač samo ob sebi umevno. Pri nas se to zgodi ustmeno, drugod pisмено. Ali pa je znabiti navada, da pri različnih zaloznah in posojilnicah ljudje s pištolo v rokah posojila terjajo (ne prosijo)! Naj dopisun le poskusi, kaj bi morebiti potreboval? Ali bojo Kompar, Bresnik in drugi temu dopisunu hvalo peli, to ne vemo! Kako dvomljivo —?

Zunanje novice.

Potovanje našega cesarja na Angleško baje za letos izostane, pač pa pride, kakor vedó nekateri angleški listi poročati, angleški kralj Edvard na Avstrijsko, da našega vladarja obišeče.

Državni zbor je bil razpuščen dne 10. maja in sicer baje zaradi čeških kričačev, ki kljub mnogoterm nujnim in važnim predlogom ne pripustijo nobenega rednega in mirnega razpravljanja.

Gozdni požar je uničil v Šmolnici na Ogrskem 250 oralov gozda, v Golnici in Svedleru pa 100 oralov.

Iz 22. nadstropja skočil je v Novem Jorku v Severni Ameriki nek možak ter priletel s tako silo na tla, da v njegovem telesu niti ena kost ni ostala cela in je nesrečnež bil sploh tako razpogačen, da njegovo truplo po padcu ni bilo več človeškemu podobno.

Velika nesreča v rudniku. V premogovniku (Steinkohlenbergwerk) Torina na Španskem se je odrla zemlja ter podsula mnogo delavcev. Izvlekli so 65 mrtvih in 20 ranjenih.

Dolгови uradnikov ogrskih državnih železnic znaajo baje nad 9 milijonov kron takega dolga, ki se mora uradno plačevati od mesečnih plač. Tako je splošno znano, da je poslano ogrsko železnično ministerstvo, ki se ravnokar ukvarja z materijalom za zvišanje plač železniškim uradnikom.

Španski kralj Alfonz XIII. je na svojem potovanju pred kratkim tudi obiskal blaznico (norišnico) San Bandiliju pri Barceloni. Razgovarjal se je z umobolnimi prav prijazno in je naslednje bogato obdaril. Pred odhodom iz tega zavoda srečal je kralj na dvorišču odlično oblečenega umobolnega ter ga k njemu pristopivši vprašal: „Kdo pa ste?“ Bolnik pa mu je odgovoril: „Saj itak veste, jaz sem kralj Španske“. Kralj mu je na to smeje ponudil roko, rekoč: „Če je tako, pa mi posegnite v roko, gospod kolega!“

Vojaki kot ponarejalci denarja. V Polii v Evropi prišlo je v zadnjem času v občni promet nekaj ponarejenih srebrnjakov (goldinarjev). Zaslavljanja so dokazala, da se ta denar nareja v vojaški hiši št. 87. pešpolka. Prijeli so infanterista Janeza Primar in Ignacija Iskra, ki sta to zločinca tudi takoj obstala.

Zločinstvo u pijanosti. 38 let stari kovaški po-

močnik Peter Ullayg je v Engelsfeldu na Ogrskem pred kratkim v pijanosti ustrelil rediteljico svoje žene, potem pa samega sebe. Vzrok temu groznemu činu je bil ta, da mu imenovana na njegovo zahtevanje ni hotela dati denarja.

Ne navaden slučaj. Pred londonskimi porotniki se je nedavno moral zagovarjati mornar Thompson, ki se je po smrti svoje žene poročil s svojo — taščo (Schwiegermutter). Brrr...! Komu se ne ježijo lasje?

Star petelin. Okrožno sodišče v Rovinju na Friulskem je obsodilo 82 let starega lastnika Desepijevega hospica v Čresu, Andreja Dobroviča, zaradi hudodelstva proti pravosti v 13 letno ječo. Ali bo pač doživel konec svoje kazni?

47.700 kron poneveril je v Lvovu v Galiciji nek višji uradnik v podružnici tamošnjega kreditnega zavoda. Dolži se tega hudodelstva podravnatelj Ignacij Lewicki, ki je ravnatelja Posneja začasno namestoval.

Protežirani Italijani. Vsa dela v tržaški luki, ki znašajo več milijonov goldinarjev, so dobili trije podjetniki iz Italije, namreč Tacanoni, Galimberti in Piani. Domači stavbeniki so skrajno razburjeni ter pride ta zadeva baje pred državni zbor. Zares škoda za vsako krono, ki roma po nepotrebnem za vselej iz države!

Čvetero otrok zgorelo je pri nekem požaru v Alpnaach-Statdu pri Lucernu na Švicarskem. Otroci so bili v starosti od 1 do 4 let. Stariši, pazite na ogenj, še bolj pa na vaše otroke!

Tolovaji v Kavkazu. Pred kratkim so vlomili med vožnjo 4 oboroženi roparji v poštni voz transkaukazke železnice med postajama Nowosena in Abaša, zvezali oba uradnika, ki sta v poštnem vozu službo opravljala, ter se potem polastili vrednostnih pošiljatev v znesku čez stotisoč rubljev (okoli 300.000 kron). Z nagrabljenim plenom so odnesli pete v svoja gorska zakotja.

Oče od 780 otrok! „Rajni“ sultan marokanski, Mulai Ismail zapustil je pri svoji smrti lepo družino, namreč 1.500 žen in 870 otrok, in sicer 528 sinov in 342 hčer. Gromska potica, ko bi ti vsi bili h kaki zapuščinski obravnavi poklicani, kakor je to pri nas navada! To je pa bil „čuden kampele“!

Velikanski požar. Dne 20. aprila je nastal v Toronto v Severni Ameriki požar, ki je uničil velik del mesta. Ogenj je nastal v neki tovarni. Ranjenih je bilo več oseb, ena se pa pogreša. Škoda se ceni nad 10 milijonov dolarjev.

Žensko maščevanje. V Aradu na Ogrskem je imel kamnosek Peter Krot ob enem tri ljubice. Na zadnje pa je dve s posledicami ostavil, s tretjo pa si uredil skupno gospodinjstvo. Zapuščeni ljubici sta s pomočjo nekega vojaka napadli ljubimca in njegovo priležnico ter ju polili z vitrijolom. Mož je v groznih mukah umrl, njegova ljubica pa je oslepela.